

ROŽNOVSKÉ SOUVRSTVÍ - NOVÉ FORMÁLNÍ OZNAČENÍ PRO PODMENILITOVÉ SOUVRSTVÍ GODULSKÉHO VÝVOJE SLEZSKÉ JEDNOTKY (MORAVSKOSLEZSKÉ BESKYDY, KELČSKÁ PAHORKATINA, VNĚJŠÍ ZÁPADNÍ KARPATY)

The Rožnov Formation - new formal name for the Submenilitic Formation
of the Godula development of the Silesian Unit (Moravskoslezské
Beskydy Mts., Kelčská pahorkatina Upland, Outer West Carpathians)

Mojmír Eliáš

Mexická 5, Praha 10 - Vršovice, 101 00, e-mail: elias@cgu.cz

(25-14 Valašské Meziříčí, 25-23 Rožnov p. Radhoštěm, 25-24 Turzovka. 26-11 Jablunkov)

Key Words: *Moravskoslezské Beskydy, Kelčská pahorkatina, Silesian Unit, Godula Development, Rožnov Formation, definition, Submenilitic Formation, Paleocene, Eocene*

Abstract:

This paper deals with the formal definition of the Rožnov Formation (Paleocene up to early Eocene) of the Silesian Unit (Outer West Carpathians). This formation was until named informally as the Silesian Submenilitic Formation. Rožnov Formation is about 500 - 800 m thick and consists of flysch deposits - distal turbidities with the predominance of claystone. Sometime it has the facies of red beds. In its lower part there are developed thick lenses of coarse grained sandstone and conglomerate (proximal turbidities, fluxoturbidities and slumps), which are sometime labeled as the Ciężkowice sandstone.

Paleocenní až svrchnoeocenní vrstevní sled godulského vývoje slezské jednotky v Moravskoslezských Beskydech a v Kelčské pahorkatině je dosud označován neformálně jako podmenilitové souvrství (vrstvy) slezské (event. slezské jednotky) - Matějka - Roth (1949), Menčík (1960), Roth et al. (1962a,b) Eliáš (1970), Menčík et al. (1983). Toto souvrství (mimo souvrství menilitové, jehož název je již tak vžitý, že dosud nevznikla potřeba jej formalizovat) je posledním litostratigrafickým celkem godulského vývoje slezské jednotky, který není formálně vymezený. Dobré výchozy, které vznikly v řadě toků v celém území jeho rozšíření po povodni v roce 1997 umožnily doplnit dřívější poznatky o jeho vývoji a přesněji jej vymezen jako formálně definované souvrství.

Rožnovské souvrství

Název: podle města Rožnov pod Radhoštěm, v jehož širším okolí bývá toto souvrství odkryto v četných korytech zejména pravostranných přítoků Rožnovské Bečvy

Typový profil: koryto a nárazové břehy potoka Michut v Prostřední Bečvě

Spodní hranice: rožnovské souvrství se pozvolně vyvíjí z nejvyššího jílovcového pásma istebňanského souvrství. Nástup rožnovského souvrství je dán objevením se šedých až zelenošedých nebo nazelenale šedých, případně rudohnědých jílovců v polohách průměrně 5 - 10 cm

mocných, které se střídajících se 2 - 7 cm mocnými vrstvami modrošedých, převážně jemnozrnných, vzácně středozrnných drobových pískovců, proměnlivě vápnitých.

Svrchní hranice: rožnovské souvrství přechází pozvolně do nadložního menilitového souvrství. Svrchní hranici rožnovského souvrství klademe do bezprostředního podloží prvního výskytu hornin typických pro menilitové souvrství.

Mocnost: 500 - 800 m (Odhad mocnosti komplikuje intenzivní tektonické porušení.)

Litologická charakteristika: v rožnovském souvrství převažuje vývoj drobně cyklického flyše s.s. (tj. distální turbidity s převažujícím, výrazně zastoupeným intervalem Te) nad drobně až středně cyklickým flyšem s.s. (polohy turbiditů mocné 8 cm a více). Hlavně do spodní části sledu rožnovského souvrství se nepravidelně vkládají mocná čočkovitá pásma středně až hrubě cyklického písčitého flyše (tj. proximální turbidity až fluxoturbidity, případně uložení pískotoků a skluzů se středozrnnými až hrubozrnnými pískovci, případně slepenci s exotiky). Mocnost těchto pískovcových pásem zpravidla dosahuje několik desítek metrů (maximálně až 150 m). Podle Menčíka et al. (1983) se tato pískovcová pásma soustřeďují do vyššího paleocénu a spodního eocénu. Pokud tato tělesa pískovců a slepenců mají větší plošný rozsah, jsou kartograficky vymezená jako **ciężkowické pískovce** (vrstvy).

Dominující horninou rožnovského souvrství jsou jílovce. Většinou jsou jen slabě písčité a prachovité, tmavě šedé až černošedé. Střídají se v polohách nebo šmouhách a skvrnách s jílovcí zelenošedými nebo nazelenale šedými, namodrale šedými, či šedo zelenými, případně rudohnědými až červenými. Jílovce paleocenního až spodnoeocenního stáří jsou nevápnité nebo jen slabě vápnité a směrem do nadloží přecházejí do vápnitých jílovců. Pestré (rudohnědé) jílovce se soustřeďují do paleocénu až spodního eocénu. Ve středním eocénu jsou vzácné a ve svrchním eocénu se neobjevují.

Pískovcové a slepencové polohy v rožnovském souvrství mají proměnlivé složení. Jsou zpravidla šedé až modrošedé, případně zelenošedé, převážně středně až jemně zrnité. Jejich polohy obyčejně dosahují mocnosti 2 - 25 cm. Z petrografického hlediska (Eliáš, 1970) převažují drobové a vápnité drobové pískovce nad pískovci křemennými a arkózovými. V pásmech s převahou pískovců se nejčastěji

vyskytují pískovce křemenné a drobové. Podřízeně jsou zastoupeny pískovce arkózové.

V rožnovském souvrství dále nalézáme vápnité drobové pískovce s bioklastickým podílem až bioklastické vápence (s velkými foraminiferami a stélkami řas). V polohách tmavě šedých až černošedých jílovců nalézáme jako vložky čočky a konkrce šedých pelokarbonátů.

Paleontologie: paleontologickou charakteristiku rožnovského souvrství a biostratigrafické zhodnocení nálezů podali Hanzlíková (in Roth et al. 1962 a,b) a Roth - Hanzlíková (in Buday et al. 1967).

Stáří: podle mikrobiostratigrafického zhodnocení Hanzlíkové (l.c.) je stáří rožnovského souvrství paleocén - svrchní eocén.

Rozšíření: rožnovské souvrství je známo z celé oblasti rozšíření godulského vývoje slezské jednotky od širšího okolí Jablunkova po okolí Bystřice pod Hostýnem. Směrem k V pokračuje na území Polska

Literatura:

- Buday, T. et al. (1967): Regionální geologie ČSSR. - II. Západní Karpaty, 2. Nakl. Českoslov. Akad. Věd, 652 str. Praha.
- Eliáš, M. (1970): Litologie a sedimentologie slezské jednotky v Moravskoslezských Beskydech. - Sbor. geol. Věd, Ř. G, 18, 7-99. Praha.
- Matějka, A. - Roth, Z. (1949): Předběžné poznámky ke geologii Moravskoslezských Beskyd. - Sbor. Stát. geol. Úst., 16, 293-328. Praha.
- Menčík, E. (1960): Přehledný geologický rozbor podslezské a slezské jednotky a jejich vztah k Českému masívu. I. etapa. Východní část Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydí, jejich geologická stavba a otázka jejich živičnosti. - MS Geofond Praha.
- Menčík, E. et al. (1983): Geologie Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydské pahorkatiny. - Ústř. Úst. geol. 304 str. Praha.
- Roth, Z. et al. (1962a): Vysvětlivky k přehledné geologické mapě ČSSR M-33-XXIV Olomouc. - Nakl. Českoslov. Akad. Věd, 226 str. Praha.
- Roth, Z. et al. (1962b): Vysvětlivky k přehledné geologické mapě ČSSR M-34-XIX Ostrava. - Nakl. Českoslov. Akad. Věd, 292 str. Praha.